

Antidogma - Hogyan estek az államok a bankok fogságába? 3. rész

2012 január 24. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Két év óta tetőfokára hágott a spekulánsok és intézményi befektetők által az államok ellen viselt pénzügyi háború. A pénzpiaci támadások azon kamatok közvetlen vagy közvetett emelkedésében öltenek testet, amelyeket az

országoknak kell fizetniük a kölcsönökért. A minősítő intézetek által szolgáltatott jelzések határozzák meg a célokat és a követendő stratégiát.

A három legnagyobb hitelminősítő ügynökség a szektor 95 százalékát képviseli: Standard & Poor's, Fitch Ratings és Moody's. Nota bene csak nemrég jogosították fel őket arra, hogy nemcsak a bankok és a magáncégek, hanem az államok pénzügyi egészségét is értékeljék. Azonnal el is kezdték leminősíteni az államkölcsönök fizetőképességét.

A legfőbb pénzpiacokon bekövetkező brutális esés, amely augusztusban az USA minősítésének lerontását követte, elég volt a befolyásuk bizonyítására. A függetlenségük azonban igencsak problematikus, mivel ugyanazon intézmények finanszírozzák a tevékenységüket, amelyeknek a fizetőképességét minősítik: a bankok fizetik őket, hogy értékeljék a termékeiket.

Ma a közadósságok nagy része a bankok könyvelésében található, amelyek 2008 óta folyamatosan vásároltak belőlük anélkül, hogy túlzottan aggódtak volna az állami pénzügyek – recesszió és krízis által súlyosbított – törékenysége miatt. Ezeket a vásárlásokat az Európai Központi Banktól majdnem ingyen kölcsönzött pénzből finanszírozták.

Más szóval, a bankok azokat a pénzösszegeket adták kölcsön változó kamatokkal az államoknak, amelyeket maguk majdnem ingyen kaptak kölcsön. De vajon az államok miért nem szerezhetik be a kérdéses összegeket a Központi Banknál? Egyszerűen azért, mert megtiltották nekik!

1973. január 3-án a francia kormány Valéry Giscard d'Estaing akkori pénzügyminiszter javaslatára törvényt

alkotott a Francia Nemzeti Bank státusának megváltoztatására, megtiltva neki, hogy kölcsönt adjon – értelemszerűen kamatmentesen – az államnak, amely ettől kezdve a pénzpiacokon volt kénytelen kölcsönöket felvenni, ez utóbbiak által megszabott kamatokkal. A magánbankok viszont továbbra is nevetséges kamattal (kevesebb mint 1 százalék) vehetnek fel kölcsönt az Európai Központi Banktól, hogy aztán 3,5 és 7 százalék között változó kamattal továbbadják azt az államoknak. Ezt az intézkedést azután a maastrichti és a lisszaboni szerződés (104. illetve 123. cikkely) általánosította egész Európában. Az európai államok tehát többé nem vehetnek fel kölcsönt a központi bankjaiktól. Ez egy döntő fontosságú fordulat volt, amelynek ma érzékeljük a következményeit: az 1973-as döntés azt jelentette, hogy az állam feladja a „pénzverés” jogát, és átadja ezt a szuverén képességét a magánszektornak, amelynek önkéntes adósává válik.

Sőt mi több, 2010-ben az EU azt is elfogadta, hogy az új Európai Pénzügyi Stabilitási Alap által kibocsátott kötvényeket többé ne tekintsék kiváltságos követeléseknek, ami azt jelenti, hogy az európai államok lemondtak arról, hogy a magánkövetelések előtt teljesítsék azokat. A bankok feltételezése immáron törvényesen is elsőbbséget élvez az adófizetők pénzéhez képest!

A leginkább eladósodott országok (Görögország, Írország, Portugália stb.) csak rövid távú (három- vagy hathavi) kölcsönökhöz tudnak hozzájutni a pénzpiacokon. Ha öt- vagy tízéves futamidőre akarnának kölcsönt felvenni, 14-17 százalékos kamatszintet kellene elfogadniuk, ami elviselhetetlen számukra. Hosszú távra egyedül a Nemzetközi Valutaalap, az Európai Bizottság és az Európai Központi Bank hajlandó nekik 3,5 vagy 4 százalékos kamattal kölcsönözni, cserébe viszont drasztikus megszorító intézkedéseket követelve, amelyek legfőbb áldozatai a népi osztályok. Márpedig ezek az intézkedések csökkentik a gazdasági tevékenységet, ami még tovább rontja az államok törlesztési képességét.

A pénzpiacok mégis azt állítják, hogy a megszorítás visszahozza a bizalmat, és hogy a bizalom növekedést fog eredményezni. Nyilvánvalóan az ellenkezője igaz, mivel a megszorítás azonnali következménye a jövedelmek csökkenése, ami mechanikusan deflációs nyomást gyakorol a vásárlóerőre és a keresletre, ez pedig csak fékezheti a növekedést és tovább ronthatja az államok fizetőképességét.

A megszorító tervek életbe léptetése valójában egy „sokkstratégia” része, amelyről Naomi Klein ír azonos című könyvében, megmagyarázva a „megkönnyítő” katasztrófák (látványos merényletek, államcsínyek, természeti összeomlások stb.) szerepének fontosságát a neoliberális reformok kikényszerítésében.

Franciaországban például a „növekedés megtalálása” híján a kormánynak nem lesz más választása, mint adó- és áfaemelés anélkül, hogy ezek az elvonások a közszolgáltatást javítanák, mivel az adósságszolgáltatásra fordítják őket. A közszolgáltatást éppenséggel negatívan fogják érinteni, hiszen a nyugdíjkorhatár felemelése után most a szociális és egészségügyi ellátást érintő forráscsökkentés végrehajtásáról van szó.

Ugyanez a séma érvényesül minden országban. Végül soron mindig csak azért mentik meg az államokat, hogy elkerüljék a globális pénzügyek újabb összeomlását. Emiatt van az, hogy a hitelezők követeléseit szisztematikusan megelőzik az állampolgárok követeléseit. Akkor már csak két lehetőség marad: vagy a megszorító intézkedések válnak elviselhetetlenné, általános lázadásba torkollva, vagy az adósság növekszik olyan mértékűvé, hogy végleg megfizethetetlenné válik és sokasodik a fizetési képtelenség.

A megszorító intézkedések bevezetése már hatástalannak bizonyult Latin-Amerikában és Ázsiában is. Európában sem fog jobban menni.

(Folytatjuk)

Alain De Benoist

Fordította: Gazdag István - demokrata.hu

Ajánló